

Koonti kulttuuripoliittiseen selontekoon liittyvästä Etelä-Savon Kulttuurin tulevaisuuspöydän keskustelusta 15.4.2024

Kuinka kulttuuri-, taide- ja luoville aloille luodaan parempi tulevaisuus?

Arkipäiväistetään kulttuurikäsitystä

- Hyvinvointi syntyy arjen kulttuurissa ja rikastuu taiteella.
- Hyvinvointi on ydintehtäviä tulevaisuuden kunnassa. Kulttuuri ja taide ovat tärkeä osa sekä asukkaiden että kesäasukkaiden hyvinvointia.
- Kulttuuri on moninaista ja arkista, se on ruokakulttuuria, tapahtumia ja harrastamista. Tarvitaan monipuolista kulttuurikasvatusta, joka ohjaa meitä tunnistamaan arjen kulttuurisuuden ja oman luovuutemme ja näin lisäämään kulttuurin ja taiteen arvostusta. Kulttuurikäsitteen arkipäiväistämällä voidaan löytää uusia osallistujia ja yleisöjä myös taiteelle ja luoda siten lisää mahdollisuuksia kulttuurihyvinvoinnille.
- Tässä ajassa lasten ja nuorten pahoinvointi kasvaa. Yhteiskunnalliset ja ympäristökriisit sekä dopamiinikoukku vähentävät lasten ja nuorten jaksamista ja merkityksellisyyden kokemusta. Taiteen ammattilaisten ohjaamalla taide- ja kulttuuritoiminnalla voidaan tukea nuorten resilienssiä ja mielenhyvinvointia sekä tukea paikallisia yhteisöjä ja nuorten pysymistä alueella.
- Kulttuuri- ja taidepalvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä tulee kehittää edelleen, jotta kaikki saadaan aidosti kulttuurin pariin riippumatta sukupuolesta, toimintakyvystä ja kulttuurisesta taustasta.
- Kulttuurin ja taiteen alueellisesta yhdenvertaisuudesta on huolehdittava kehittämällä resursseja ja rakenteita monialaisessa yhteistyössä koko Suomessa.

Tuetaan luovien alojen työtä ja liiketoimintamahdollisuuksia koko Suomessa

- Taiteen ja luovien alojen ammattilaiset tuovat euroja Etelä-Savoon: Luovilla aloilla on runsaasti kasvun mahdollisuuksia sekä paikallisella tasolla että kansainvälisesti. Vuonna 2021 luovien alojen liikevaihto oli 14 miljardia € ja suunta on kasvussa sekä tuotoksen että työntekijöiden määrän osalta. Kulttuuri, taide ja luovat alat ovat elinkeino, johon tarvitaan koulutettuja ammattilaisia.
- Eteläsavolainen kulttuuri- ja taidealan ammattilainen tarvitsee elääkseen työtä ja palkan työstään. Taiteen ammattilaisten osaamista voidaan hyödyntää monilla aloilla, ja taiteilijoiden osaaminen on edelleen alihyödynnetty voimavara koko Suomessa. Kun ammattilaisilla on työtä, josta saa toimeentuloa, se hyödyttää aluetaloutta laajasti.
- Esim. matkailijat arvostavat aitoja elämyksiä, tuotteita ja tapahtumia, joissa he saavat olla aktiivisesti mukana luomassa kokemuksia ja elämyksiä. Näiden kehittämisessä tarvitaan matkailu- ja kulttuurialan ammattilaisten yhteistyötä.

- Koska julkinen rahoitus ei jatkossa riitä kulttuuri- ja taidealan tukemiseen, tarvitaan yhä laajempaa liiketoimintaekosysteemin rakentamista ja monialaista yhteistyötä.
- Taide ja kulttuurialat tekevät näkyväksi sitä, mitä ei vielä ole olemassa, ne luovat tulevaisuutta ja tulevaisuuden innovaatioita.

Tehdään entistä laajempaa ja monimuotoisempaa yhteistyötä

- Tarvitsemme resursseja, rakenteita ja uudenlaista yhteistyötä
- On pohdittava monialaisessa ja poikkisektorisessä yhteistyössä, kuinka luomme eri toimintaympäristöissä resursseja ja rakenteita, jotta ammattitaiteilijat ja muut luovan alan ammattilaiset voivat tehdä työtään, asua ja edistää yhteistä hyvää Itä-Suomessa.
- Esim. kouluissa lasten ja nuorten tulisi voida osallistua yhdenvertaisesti taide- ja kulttuurikasvatukseen. Tällä hetkellä kouluissa ei nähdä riittävästi luovuuden ja itse tekemisen arvoa, vaan taide- ja taitoaineita vähennetään. Kuinka saamme koulut mukaan yhteistyöhön taide- ja kulttuurialan kanssa ja koulutaiteilijan työskentelemään jokaisessa kunnassa?
- Kansalaisopistot ovat kunnissa valmiita yhteistyöalustoja ja taiteilijapankkeja, joita on hyvä hyödyntää enemmän yhteiskehittämisessä ja yhteisten hankkeiden hakemisessa.
- Tarvitsemme Itä-Suomeen pysyviä välittäjäorganisaatioita, jotka tuovat toimijoita yhteen, ohjaavat rahoitusten löytämisessä, vahvistavat toimijoiden valtakunnallisia ja kansainvälisiä verkostoja ja levittävät hyviä toimintamalleja.
- Tärkeää on luoda yhdessä myönteistä tulevaisuuskuva!

Tämä koonti esiteltiin Etelä-Savon maakuntahallitukselle 22.4. Maakuntahallitus korosti kommentteissaan erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia sekä heille suunnatun taide- ja kulttuurikasvatuksen tärkeyttä. He painottivat, että koulut ovat tärkeitä yhdenvertaisina kulttuuriin tutustumisen paikkoina.

Lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto on mukana maakuntaliittojen yhteisessä kannanotossa kulttuuripoliittisen selonteon valmisteluun. Esitys etenee maakuntajohtajien toukokuun kokouksen käsittelyyn ja toivottavasti muotoutuu MKJ-kannanotoksi.